

Střípky z ICT – kdo vládne moderními technologiemi, vládne všemu

V předchozím díle (Moderní obec č. 6/2018) jsme se zamysleli nad tím, co všechno informační technologie (IT) v současnosti umožňují. Dnes se podrobněji podíváme na to, kdo těmito technologiemi na úřadě vládne, kdo by měl vládnout – a proč tomu tak často není.

Moderní informační a komunikační technologie už dávno nejsou určeny jen pro technicky vzdělané odborníky, kteří se s nimi dorozumívají pro laiky nesrozumitelnými povely zadávanými na příkazový řádek. Doba, kdy se tím zabývali jen technologičtí nadšenci, je za námi. Může za to jednak přirozený vývoj znalostí uživatelů, jejichž počet se neustále zvyšuje, jednak konzumerizace IT. Co to je?

KONZUMERIZACE ZNAMENÁ MASOVÉ PŘIBLÍŽENÍ

Konzumerizace se odehrála v mnoha oborech. Jako příklad mohou posloužit automobily. Když se začaly objevovat, musel běžet člověk s červeným praporkem a varovat všechny na cestě, že se blíží něco nebezpečného. Automobily se z výstředního dopravního prostředku „transformovaly“ na masově využívaný a v podstatě nejrozšířenější způsob přepravy. Stála za tím konzumerizace, tedy masové přiblížení, zjednodušení, zlevnění a zatraktivnění pro využití daného prostředku.

S ICT) je to stejné. Dnes běžně využíváme aplikace a technologie, které ještě před dvaceti lety byly armádní tajné technologie, nebo dokonce sci-fi. Dnešní obyčejný SmartPhone dokáže mnohonásobně víc než dřívější počítače. Napsat dokument v textovém editoru je běžné už pro žáky nižšího stupně základní školy. Zpracovat v Excelu data například o množství tříděného odpadu ve městě je také pro většinu uživatelů jednoduché. Využívat GPS navigaci v chytrém telefonu zvládne také téměř každý, kdo jej má. Jednoduchost, chcete-li konzumerizace IT dnes umožňuje i netechnicky vzdělaným lidem

I když vedení měst a úřadů umí ICT technologie z uživatelského hlediska běžně využívat, strategickým úvahám, k čemu je mohou využít, se bohužel často vyhýbají a přenechávají to IT specialistům

přemýšlet nad tím, k čemu a jak mi ICT může v mém životě, v mé práci pomoci. Ale ne vždy tak dokážeme přemýšlet.

VĚDĚT, CO CHCI A KAM SMĚRUJI

I když vedení měst a úřadů umí ICT technologie z uživatelského hlediska běžně využívat, strategickým úvahám, k čemu (a jak chytře) ICT mohou využít, se bohužel často vyhýbají. Při rozhovorech a diskusích se setkávám s názorem, že „to vymyslí a zařídí IT specialisté, tedy ‘ajtáci’ našeho úřadu, to je moc technické, do toho jim nebudeme mluvit“. Sám jsem původně „ajták“, myslím, že mě nikdo nebude podezřívát z toho, že bych lidi z oddělení a oborů IT neměl rád. Naopak, je mi líto, pokud potkám schopné, technicky erudované odborníky z úřadů, kteří ale nemají zadání od svého vedení. Začnou si ho pak sami vymýšlet. Výsledkem je, že se jim obvykle podaří vybudovat různá technologická zajímavá řešení, ale ta mají velmi malý dopad na zlepšení fungování města, nebo radnice. Proč? Protože IT nedostalo pořádné zadání, co je od něj žádáno.

ELEKTRONICKÉ ZNAMENÁ MODERNÍ
Ideální stav je, kdy vedení města stanoví pro své volební období cíle, které zahrnou elektronické chytré služby pro občany, jež vedou ke smart city řešením pro efektivnější město, k přívětivé a otevřené radnici obce. Stanovení takových cílů není tak obtížné, jak se na první pohled může zdát. Stát se v některých věcech rozhodnutí, jaké služby dříve nešlo, dnes už jde.

Velkým krokem dopředu je tzv. Národní Identitní Autorita (NIA), která už je využívána např. elektronickými recepty. Městům a obcím to přináší možnost využít státem garantované (v souladu s legislativou) ověření identity elektronicky komunikujícího občana. V podstatě to znamená, že občané mohou být vybaveni „jménem a heslem“ od státu a stejným se mohou přihlašovat i do městem spuštěných elektronických služeb. Na vedení města je rozhodnutí, jaké služby chce občanům elektronicky umožnit.

Vedení města a případně úřadu jsou těmi, kteří by měli říci, co chtějí, a ‘ajtáci’ (nebo na malých obcích dodavatelská firma) to pak udělají. Pro takové strategické cíle je ideální tandem šéf IT – starosta, nebo šéf IT – radní, případně šéf IT – tajemník. Zkušenosti z elektronicky úspěšných úřadů to dokazují.

Co říci na závěr? Vypůjčím si frázi „jeden prsten vládne všem“ z populárního filmového fenoménu Pán prstenů. Jinými slovy tomu lze rozumět následovně: Kdo vládne IT, vládne všemu. ■

Ing. VÁCLAV KOUDELE,

manažer strategie pro veřejnou správu
Česká republika a Slovensko,
Microsoft, s. r. o.

Pozn. *): ICT je zkratka oborů informačních a komunikačních technologií z anglického názvu Information and Communication Technologies. ICT vzniklo z IT, když mezi sebou začaly počítače a celé počítačové sítě komunikovat ve velkém. Vrcholem této komunikace se stal internet či mobilní telefony.

DigiStrategie 2020 a DigiKatalog podporují rozvoj digitální gramotnosti ve společnosti

Fond dalšího vzdělávání (FDV) aktuálně realizuje dva projekty, jejichž cílem je posílit zájem o digitální technologie ze strany ministerstev, krajů a obcí, státní správy a samosprávy, sociálních partnerů, ale také zaměstnavatelů a zaměstnanců.

Projekty vytváří online nástroje, metodiky a analýzy ke zvýšení digitální gramotnosti a efektivnějšímu používání digitálních technologií v běžném i pracovním životě. Zástupci FDV také nabízejí obcím

možnost uspořádat workshopy věnované digitální gramotnosti. Zájem už projevila například městská část Brno-Komín.

Podobně Masarykova univerzita se rozhodla zapojit do pilotáže autoevaluačního dotazníku digitálních kompetencí. V rámci projektů totiž vznikne online nástroj – Smart online systém, který umožní ověřit si stav digitálních kompetencí a doporučit další individuální postup pro jejich rozvoj, a to formou online kurzů či výukových ví-

deí. První pilotáž nástroje proběhne v roce 2019, oficiální spuštění je naplánováno na rok 2020. Vše bude online, veřejně přístupné a zcela zdarma.

Více informací a kontakt na realizátory projektů najdete na www.digistrategie.cz a www.digikatalog.cz. Projekty jsou financovány z Evropského sociálního fondu prostřednictvím Operačního programu Zaměstnanost a ze státního rozpočtu ČR.

/mpsv/